

Wie kiest voor duaal leren?

Willem De Cort, Dieter Verhaest, Kristof De Witte - KU Leuven

De Witte, K., Verhaest, D. & De Cort, W. (2021). *Wie kiest voor duaal leren? Een analyse van de instroom in duaal leren en beleidsaanbevelingen aan de hand van gedragsinzichten*. (Onderzoeksrapport in het kader van het VIONA-onderzoeksprogramma). Brussel: Departement Werk & Sociale Economie.

ABSTRACT

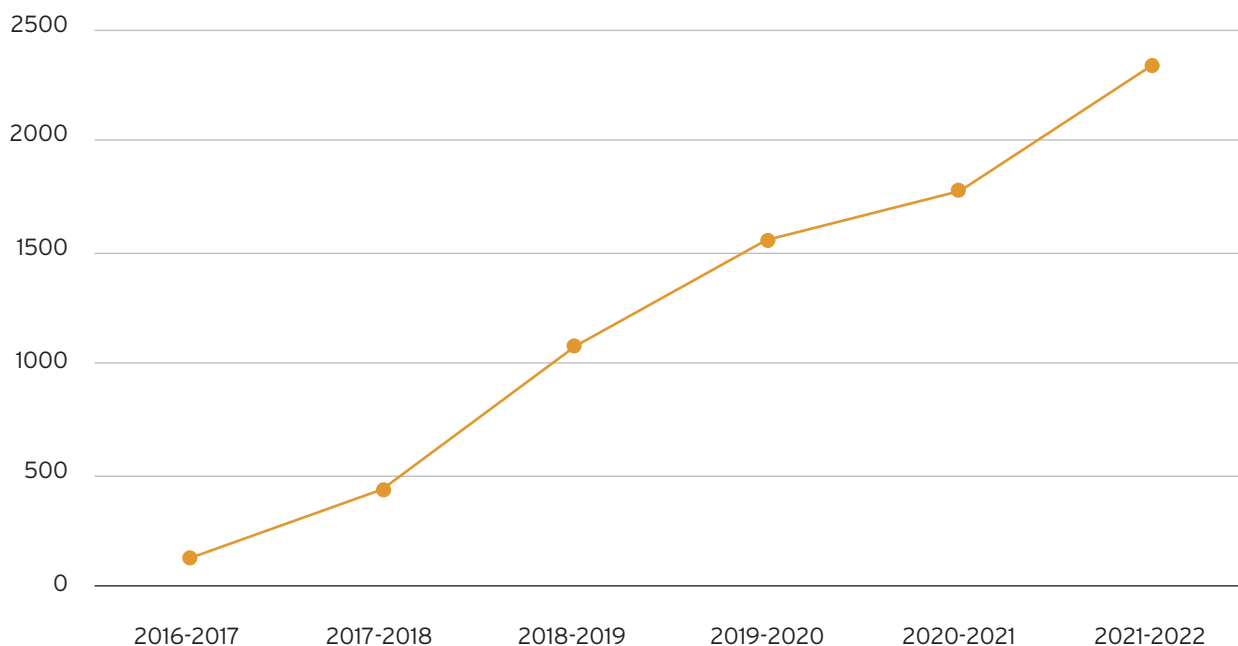
Bij duaal leren verwerven leerlingen zowel competenties op de werkvloer als op de schoolbanken. De inschrijvingsaantallen in het nieuwe systeem van duaal leren blijven echter beneden de initiële verwachtingen. Minder dan 2% van de leerlingen in het Vlaams beroeps- en technisch secundair onderwijs volgt een duale opleiding. Dit artikel onderzoekt mogelijke oorzaken en oplossingen voor het beperkt aantal inschrijvingen. Het hanteert hiervoor twee literatuurstudies, een vragenlijst met keuze-experiment en twee traditionele experimenten. Volgens eerder wetenschappelijk onderzoek zijn interesses, gevoelens van bekwaamheid en perceptie van arbeidsmarktkansen cruciaal in het studiekeuzeprocess. De oorzaak voor de lage inschrijvingsaantallen ligt vermoedelijk niet daar. Vlaamse leerlingen zijn enthousiast over werkplekleren, voelen zich er bekwaam bij en denken dat het zou helpen om een job te vinden. Volgens inzichten uit de gedragseconomie speelt echter ook het imago van een opleiding een rol. Hier is bij duaal leren ruimte tot verbetering. Bij leerlingen leeft de perceptie dat een keuze voor een duale opleiding vaak gemotiveerd is door schoolmoeheid of de bijhorende leervergoeding. Uit het keuze-experiment blijkt dat leerkrachten en ouders een sterke invloed hebben op het studiekeuzeprocess, net zoals de leervergoeding. Ouders hebben volgens leerlingen en leerkrachten echter het minst positieve beeld van duale opleidingen. Uit een gerandomiseerd experiment blijkt dat een korte online quiz die leerlingen in het beroepsonderwijs informeert over duale opleidingen hun voorkeur voor deze opleiding kan doen toenemen. Uit een tweede experiment blijkt echter dat een uitgebreide campagne geïnformeerd door eerder wetenschappelijk onderzoek er niet in slaagt de keuzes van leerlingen significant te beïnvloeden. We identificeren mogelijke oorzaken voor dit verschil in effect en formuleren acht beleidsimplicaties om van duaal leren een actieve en geïnformeerde keuze te maken.

Sinds september 2019 kent het Vlaams onderwijs officieel een systeem van duaal leren. Bij duaal leren verwerft een leerling zowel competenties op de werkvloer als op de schoolbanken. Er wordt gestreefd naar 60% van de schooltijd te leren op de werkplek, al zijn hierbij verschillen tussen studierichtingen en onderwijsvormen. De voornaamste doelstellingen van het systeem zijn het verlagen van de jeugdwerkloosheid, het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en het beperken van ongekwalificeerde uitstroom. Duaal leren kan ook bijdragen aan het verwerven van vakoverschrijdende competenties en het bekomen van een diepere leerervaring. Uitdagingen betreffen het verouderen van al te specifieke vaktechnische competenties, de toegang van kwetsbaardere leerlingen tot werkplekleren en risico's voor de slaagkansen aan het hoger onderwijs.¹

¹ Zie De Witte & Verhaest (2019) of Verhaest et al. (2018) voor een uitgebreide evaluatie van de wenselijkheid van duaal leren.

De inschrijvingsaantallen in het nieuwe systeem van duaal leren blijven echter beneden de initiële verwachtingen (zie **FIGUUR 1**). Ondanks de stijgende lijn volgt minder dan 2% van de leerlingen in het beroeps of technisch secundair onderwijs (BSO, TSO) momenteel een duale opleiding. Een deel van die toename is bovendien het gevolg van een voorafname op de integratie van het deeltijds beroepsonderwijs (DBSO) in het systeem van duaal leren. De lage inschrijvingsaantallen maken het moeilijk voor bedrijven en scholen om hun schouders onder het project te zetten.

FIGUUR 1 \ Aantal leerlingen in een duale opleiding per schooljaar (2016-2022)

Bron: Sodermans (2020) en eigen AgODi data

Methodologie

Om te begrijpen waarom de inschrijvingsaantallen voor duale opleidingen beperkt blijven, is het belangrijk om te doorgronden hoe het studiekeuzeproces van Vlaamse scholieren verloopt. Dat was het eerste doel van dit onderzoek. We hanteerden hiervoor drie methodes. Eerst gingen we na wat volgens wetenschappelijk onderzoek de belangrijkste determinanten zijn van het studiekeuzeproces. Daarnaast ontwikkelden we een vragenlijst om de determinanten van het studiekeuzeproces in verband met duaal leren bij Vlaamse scholieren in kaart te brengen. De vragenlijst werd verspreid via een open oproep. 1341 leerlingen uit 31 verschillende scholen namen deel. De bevraagde scholen waren representatief op vlak van socio-economische en academische karakteristieken, maar hadden gemiddeld meer leerlingen in duale opleidingen (zestien tegenover een gemiddelde van negen). We beperkten onze analyse tot leerlingen uit het BSO, TSO, DBSO in het tweede jaar van de tweede graad of leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) in opleidingsvorm 4. Op dat moment wordt vaak voor het eerst een keuze gemaakt tussen duale en niet-duale opleidingen.

De vragenlijst bestond uit twee delen. Het eerste deel bestond uit een keuze-experiment. Hierbij kozen leerlingen enkele keren tussen verschillende hypothetische opleidingen (zie **TABEL 1** voor een voorbeeld). Die opleidingen verschilden telkens in een aantal door ons vastgelegde kenmerken. Uit de opleidingen die de leerlingen vervolgens kozen, konden we afleiden hoe sterk elk kenmerk doorweegt in het multidimensionale studiekeuzeproces.

De methodologie van een keuze-experiment wordt gekenmerkt door grote flexibiliteit, statistische efficiëntie en de mogelijkheid om op oorzakelijke wijze keuzes te analyseren. Leerlingen gaven niet alleen aan welke opleiding zij zouden kiezen, maar ook welke opleiding hun ouders hen zouden aanraden. Het tweede deel bestond uit een reeks vragen naar de attitudes tegenover werkpleklers en duaal leren.

TABEL 1 \ Voorbeeld uit keuze-experiment

Opleiding A	Opleiding B
Opleiding met 8 weken stage	Opleiding duaal leren met 3 dagen werkpleklers per week
Vergoeding van €5,00 per uur	Geen leervergoeding
15 minuten pendeltijd	45 minuten pendeltijd
Je klastitularis vindt dit een goede keuze voor jou	Je klastitularis vindt dit geen goede keuze voor jou
Enkele van je goede vrienden kiezen deze opleiding	Geen van je goede vrienden kiezen deze opleiding
Welke opleiding zou jij het liefst volgen?	
☐ Opleiding A ☐ Opleiding B ☐ Geen van beide opleidingen	
Welke opleiding denk je dat je ouders je zouden aanraden?	
☐ Opleiding A ☐ Opleiding B ☐ Geen van beide opleidingen	

Naast het doorgronden van het studiekeuzeproces van Vlaamse scholieren had dit onderzoek een tweede doel: nagaan op basis van gedragseconomische inzichten hoe een actieve en bewuste keuze voor een duale opleiding gestimuleerd kan worden. We hanteerden hierbij drie methodes. Ten eerste voerden we een literatuuronderzoek uit naar mogelijke gedragseconomische oorzaken en ‘oplossingen’ voor de lage inschrijvingsaantallen. De gedragseconomie richt zich op het begrijpen van patronen in het menselijk beslissingsproces die leiden tot suboptimale keuzes en onderzoekt hoe die suboptimale keuzes verhinderd kunnen worden. Vervolgens voerden we een experiment uit om te onderzoeken wat het effect is van het voorzien van informatie omtrent duaal leren op de voorkeur van leerlingen voor een duale opleiding. Dit experiment werd verwerkt in de survey in de vorm van een quiz. Leerlingen werden willekeurig toegewezen aan ofwel de behandelingsgroep (die de quiz speelde) ofwel de controlegroep (die meteen begon aan de vragenlijst). Ten slotte onderzochten we, in samenwerking met het Departement Werk & Sociale Economie, wat het effect is van een campagne in 31 scholen die als doelstelling had om van duaal leren een actieve keuze te maken. Ook hiervoor werd gebruik gemaakt van een experimentele methodiek, waarbij scholen willekeurig aan de behandelings- en controlegroep werden toegewezen. De campagne werd ontwikkeld op basis van de inzichten uit de literatuuroverzichten en de vragenlijsten.²

Het studiekeuzeproces van Vlaamse scholieren

Om het studiekeuzeproces van Vlaamse scholieren te doorgronden hanteerden we drie methodes: een literatuuroverzicht, een keuze-experiment en een reeks vragen met betrekking tot de attitudes van leerlingen tegenover werkpleklers en duale opleidingen.

² Daarnaast voerden we ook vragenlijsten bij leerlingen in Syntra leercentra, bij leerlingen in het ASO en bij leerkrachten uit. De conclusies uit die vragenlijsten worden hier niet expliciet besproken, maar komen terug in de beleidsimplicaties.

Inzichten uit de onderwijspsychologische literatuur: studiekeuze als een multidimensionaal proces

In de wetenschappelijke literatuur omtrent het studiekeuzeproces staan drie leerlingattitudes centraal: leerlingen kiezen vaker voor studierichtingen die ze interessant vinden, waarin ze het gevoel hebben bekwaam te zijn, en die later tot goede doorstroommogelijkheden en/of arbeidsmarktkansen leiden. Als de Vlaamse overheid en scholen erin slagen interesse aan te wakkeren voor duaal leren, leerlingen het gevoel te geven dat dit opleidingen zijn waar ze bekwaam voor zijn en die hun arbeidsmarktkansen kunnen verhogen, voorspelt de wetenschappelijke literatuur dat de aantrekkelijkheid van duale opleidingen zal toenemen. De ontwikkeling van die drie attitudes, interesses, gevoelens van bekwaamheid en perceptie van toekomstige arbeidsmarktkansen, is een proces dat op jonge leeftijd begint en dat beïnvloed wordt door zowel kennis over als gevoelens tegenover bepaalde opleidingen. Een beleid dat de studiekeuze van leerlingen wenst te beïnvloeden, dient dus niet alleen te informeren, maar ook een positief beeld te scheppen van de opleiding in kwestie. Ten slotte benadrukt de wetenschappelijke literatuur dat leerlingen die keuzes niet in een sociaal vacuüm maken. Hun ouders, leerkrachten en vrienden spelen een belangrijke rol. Ze zijn cruciaal in de vorming van de drie leerlingattitudes én hebben een rechtstreekse invloed op de keuze van de leerling.

Resultaten van het keuze-experiment: het belang van ouders, leerkrachten en de vergoeding

Op basis van de opleidingen die leerlingen kozen in het keuze-experiment kunnen we schatten hoeveel belang ze hechten aan die verschillende attributen. Drie resultaten vallen hierbij op. Ten eerste is er veel heterogeniteit tussen de bevroegde leerlingen met betrekking tot hun voorkeur voor een duale of niet-duale opleiding. Sommige bevroegde leerlingen hebben een sterke voorkeur voor duale, sommigen voor niet duale opleidingen, maar voor een groot deel van de leerlingen is dit een minder belangrijk kenmerk van de opleiding. Zo geeft 42% van de leerlingen meer om de mening van de klastitularis dan om de soort opleiding. Gemiddeld genomen lijken leerlingen van het vierde middelbaar iets vaker te kiezen voor opleidingen met minder werkplekuren, ongeacht of het een duale of niet-duale opleiding betreft. Ten tweede hebben de mening van de klastitularis en de leervergoeding van een opleiding een sterkere invloed op het studiekeuzeproces dan de keuze van de vrienden en de pendeltijd naar de leerwerkplek. Ten slotte hangt het relatief belang van de verschillende attributen samen met enkele achtergrondkenmerken van de leerlingen. De mening van de klastitularis weegt bijvoorbeeld het sterkst door bij leerlingen uit het TSO. Jongens hebben een sterkere voorkeur voor duale opleidingen, net als leerlingen met hoge studieresultaten. Die laatste bevinding strookt met de perceptie bij sommige onderwijsverstrekkers dat duaal leren onvoldoende toegankelijk is voor kwetsbaardere leerlingen (Maenhout, 2022).

We controleren in onze analyse ook voor de mening van de ouders, die leerlingen zelf proberen in te schatten in het keuze-experiment. De mening van de ouders hangt sterk samen met de keuze van de leerling. In ongeveer drievierde van de keuzes kiezen leerlingen en ouders (althans volgens leerlingen) dezelfde opleiding. Controleren voor de mening van de ouders vermindert bovendien het effect van de mening van de klastitularis en doet de voorkeur voor minder werkplekuren verdwijnen. Dat leerlingen in het vierde middelbaar in het keuze-experiment kiezen voor opleidingen met minder werkplekuren zou met andere woorden verklaard kunnen worden door een gemiddelde voorkeur van de ouders ten aanzien van opleidingen met minder werkplekuren.

Attitudes tegenover duaal leren: positief tegenover werkplekleren maar negatief tegenover duale opleidingen

Een gelijkaardig patroon zien we ook gereflecteerd in de attitudes tegenover duale opleidingen. De meerderheid van de leerlingen is geïnteresseerd in werkplekleren, denkt dat hij of zij het goed zou kunnen en is positief over de latere arbeidsmarktkansen. Toch blijft het beeld van duale opleidingen eerder negatief. Leerlingen geven vaak aan dat de leerlingen die voor een duale opleiding kiezen dit doen uit schoolmoeheid of voor de leervergoeding. Ondanks dat veel leerlingen zelf positief zijn over werkplekleren op zich, zou het kunnen dat ze niet kiezen voor duale opleidingen wegens het geassocieerde negatief imago. De mening van de ouders zou hierbij weleens een belangrijke rol kunnen spelen. Zowel leerlingen als leerkrachten geven aan dat ouders het minst positief staan tegenover duale opleidingen.

We zien ook verschillen tussen leerlingen in TSO en BSO. Leerlingen in het TSO zijn iets minder geïnteresseerd in werkplekleren en iets minder positief over de arbeidsmarktkansen van duale opleidingen dan leerlingen in het BSO. Ze zijn echter positiever over het imago van duale opleidingen. De grootte van deze verschillen tussen onderwijsvormen zijn zeker niet enorm. Bijvoorbeeld, waar leerlingen in het BSO hun interesse in werkplekleren gemiddeld als 3,8 op een schaal van 5 schatten, is dit bij leerlingen in het TSO gemiddeld 3,5. Desalniettemin zijn de uitdagingen omtrent het promoten van duaal leren als evenwaardig leertraject in beide onderwijsvormen licht verschillend.

Hoe kunnen we een actieve en bewuste keuze voor duaal leren stimuleren?

Om te onderzoeken hoe we een actieve en bewuste keuze voor duaal leren kunnen stimuleren, hanteerden we drie methodes: een literatuuroverzicht, een kort experiment vervat in de vragenlijst en een grootschalig veldexperiment.

Gedragsbarrières als oorzaken van de lage inschrijvingsaantallen

De gedragseconomie kent een reeks 'gedragsbarrières': menselijke denkpatronen die een keuze die het eigen (toekomstige) welzijn maximaliseren verhinderen. Voor vier gedragsbarrières leek het ons op basis van het literatuuroverzicht waarschijnlijk dat ze een actieve en bewuste keuze voor een duale opleiding zouden kunnen verhinderen.

De eerste gedragsbarrière betreft status-quo bias. Een studierichting kiezen is moeilijk, en ouders en leerlingen zijn niet altijd voldoende geïnformeerd. Status-quo bias beschrijft de menselijke neiging om in het geval van moeilijke keuzes te blijven bij wat men al kent. In dit geval is dat een niet-duale opleiding. Projection bias, waarbij leerlingen de neiging hebben om te onderschatten in welke mate hun voorkeuren in de toekomst zullen wijzigen, is een tweede barrière die een keuze voor een duale opleiding zou kunnen verhinderen. Een negatief imago en conformisme, tot slot, zijn de derde en vierde gedragsbarrières die een keuze voor een duale opleiding zouden kunnen verhinderen. Deze vier gedragsbarrières zouden een deel van de verklaring kunnen zijn waarom de inschrijvingsaantallen voor duale opleiding alsnog beperkt blijven.

Effect van het aanreiken van extra informatie

De gedragseconomische literatuur geeft ook een hele reeks interventies (of 'nudges') die die gedragsbarrières kunnen verhelpen. De quiz die we implementeerden in de vragenlijst maakte gebruik van die inzichten om een actieve keuze voor een duale opleiding te stimuleren. De quiz informeerde leerlingen over het toekomstig economisch nut van duale opleidingen, de volwaardigheid van het diploma en de kwaliteitsbewaking bij de werkplekcomponent. De quiz maakte ook gebruik van een sociale vergelijkings-nudge door leerlingen te informeren omtrent de populariteit van duale opleidingen in andere landen. Het format van een quiz had als bedoeling om de aandacht van leerlingen te vergroten.

Deelname aan de quiz leidt volgens onze analyse tot een sterkere voorkeur voor duale opleidingen in het keuze-experiment, maar enkel als we ons baseren op BSO-leerlingen in hun vierde, vijfde of zesde jaar. Het betrekken van deze hogere jaren en het uitsluiten van TSO-leerlingen was nodig om dit effect te vinden. BSO-leerlingen lijken dus meer ontvankelijk te zijn voor een interventie die de voordelen van duaal leren in de verf zet. De grootte van het effect was niet enorm, maar gezien de kleine schaal van de interventie toch opmerkelijk. Het effect van de quiz op de kans om in het keuze-experiment een duale opleiding te kiezen was ongeveer even groot als het effect van goede vrienden die ook die opleiding kiezen. Dit toont aan dat goed ontwikkelde korte interventies al een effect kunnen hebben op de voorkeuren voor studierichtingen van leerlingen.

Daarnaast zagen we dat bij de steekproef van leerlingen in hun vierde jaar de informatiebehandeling de perceptie van een diploma duaal leren als volwaardige diploma verbeterde, maar dat het de perceptie over de doorstroommogelijkheden na een duale opleiding deed verslechteren. Dit laatste is verbazend omdat geen enkele van de stellingen over de doorstroommogelijkheden sprak. Het is echter mogelijk dat de informatiebehandeling leerlingen meer deed nadenken over duaal leren en dat de vrees voor lagere slaagkansen in het hoger onderwijs hierdoor spontaan toenam. Dit is ook een mogelijke reden waarom de informatiebehandeling geen effect had op de voorkeur voor duaal leren bij leerlingen in het TSO.

Effect van een campagne

De campagne die we ontwikkelden in samenwerking met het Departement Werk & Sociale Economie was een meer uitgebreide interventie dan de korte quiz in de vragenlijst. De interventie bestond uit vier fases. Scholen kregen posters, een uitgewerkte Kahoot quiz, een infopunt en een bijlage bij de oriëntatiebrief. In de ontwikkeling van het materiaal werd ingezet op de inzichten uit de eerdere fases van het onderzoek zoals het belang van ouders en leerkrachten in het studiekeuzeproces, het belang van het imago van een opleiding, het belang van ludieke elementen om de aandacht van leerlingen te behouden en het belang van de perceptie van de arbeidsmarktkansen van een opleiding. 31 scholen namen deel aan de campagne; 17 scholen zaten in de controlegroep.

Bij de analyse van de resultaten van de campagne in onze steekproef van TSO- en BSO-scholen vonden we een positief maar insignificant effect op het aantal leerlingen in duale opleidingen. We vonden een gemiddelde toename van ongeveer één leerling in TSO- en BSO-scholen, maar met een relatief grote standaardfout. Hierdoor kunnen we niet met zekerheid uitsluiten dat het geschatte effect aan toeval te wijten is en moeten de resultaten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. We zagen wel een toename in het aandeel leerlingen met 0,3 tot 0,8 procentpunt (op een gemiddelde van ongeveer 2 procent), een geschat effect dat afhankelijk van de specificatie wel significant is. Dit verschil in conclusie naargelang de uitkomstvariabele is allicht te wijten aan het verschil in totale inschrijvingsaantallen van de scholen. Omdat de geschatte effecten wel altijd positief waren en de campagne expliciet positieve feedback kreeg van leraren, is een zeker voorzichtig optimisme over haar positieve invloed op zijn plaats. De resultaten zijn echter te onbetrouwbaar om met zekerheid te stellen dat een bredere uitrol van de campagne gelijkaardige effecten zou teweegbrengen. De grootte van het geschatte effect blijft ook relatief beperkt.

Allicht heeft die beperkte grootte meerdere oorzaken. Ten eerste lijkt het dat niet alle scholen de volle breedte van het campagnemateriaal even intens hebben benut, ondanks dat de scholen zich in de eerste plaats vrijwillig hadden aangemeld voor het onderzoek. Waar de QR-codes bij het infopunt slechts beperkt bezocht worden, werd de quiz die in klasverband kon worden gespeeld wel intens gebruikt. Dit benadrukt opnieuw de cruciale rol van de leerkracht als facilitator van het studiekeuzeproces. Ten tweede is het mogelijk dat de campagne te laat viel gezien het mogelijk vroegere oriënteringsproces richting duale opleidingen. Ten derde is het mogelijk dat door het gebrek aan aangeboden opleidingen de inschrijvingsaantallen in duaal leren relatief rigide zijn.

Met andere woorden, duaal leren promoten bij leerlingen die voor hun huidige studierichting geen duaal equivalent hebben, is vermoedelijk weinig effectief. Het promoten van duaal leren als actieve en bewuste keuze zet in dat geval best niet alleen in op de vraagzijde, namelijk de leerlingen en ouders, maar ook op de aanbodzijde.

Beleidsaanbevelingen

Aan de hand van de bovenstaande resultaten formuleerden we acht beleidsimplicaties om een actieve en geïnformeerde keuze voor duale opleidingen te stimuleren.

Hanteer een veelzijdige en gedifferentieerde aanpak in het promoten van duaal leren als evenwaardig leertraject

De vragenlijst en literatuurstudie leert ons dat leerlingen verschillen in hoeveel belang ze hechten aan bepaalde elementen van een studierichting. Daarnaast verschillen ze ook in hun huidige attitudes tegenover duale opleidingen. Een breed scala aan leerlingengroepen aanspreken vereist daarom een gedifferentieerde aanpak.

Informeer leerlingen duurzaam, helder en aandachtsgrijpend om in te spelen op actieve besluitvormingsprocessen

Om van duaal leren een bewuste keuze te maken moeten leerlingen voldoende geïnformeerd zijn. Omdat de ontwikkeling van attitudes tegenover een studierichting een geleidelijk proces is, is het belangrijk om leerlingen duurzaam te informeren. Zelfs in de eerste graad, wanneer leerlingen nog niet kunnen kiezen voor een duale opleiding, kan het nuttig zijn om leerlingen te informeren over de voordelen van een duale opleiding. Informatie moet daarnaast helder en aandachtsgrijpend gepresenteerd worden, om het gebrek aan aandacht voor en kennis over duaal leren te overwinnen. De inhoud van de informatie speelt best in op de determinanten van het studiekeuzeproces zoals beschreven in de rest van het onderzoek.

Speel in op affectieve elementen en andere passieve besluitvormingsprocessen

Uit de vragenlijst blijkt dat er ruimte is om het imago van duale opleidingen te verbeteren. We presenteren hiervoor een reeks 'nudges' met bijhorende suggesties tot concrete uitwerking in de literatuurstudie.

Spreek externe actoren, zoals ouders en leerkrachten, expliciet aan

Zowel het keuze-experiment als de literatuurstudie en de analyse van de campagne benadrukken dat ouders en leerkrachten een zeer belangrijke rol spelen in het studiekeuzeproces. Hen aanspreken lijkt ons daarom van groot belang.

Bied voldoende inzichten in de doorstroommogelijkheden van duale opleidingen

De vragenlijst toont dat doorstroommogelijkheden van duale opleidingen een belangrijke bekommernis zijn van leerlingen, ongeacht de finaliteit van hun onderwijsvorm. Het informatie-experiment en de vragenlijst voor de leraren tonen dat de bezorgdheid omtrent de doorstroommogelijkheden van duale opleiding niet genegeerd kan worden.

Het benadrukken van de leervergoeding kan effectief zijn, maar houdt risico's in

Het keuze-experiment toont dat het benadrukken van de leervergoeding van een duale opleiding veel leerlingen zou kunnen aantrekken. De literatuurstudie en vragenlijst benadrukken echter de risico's van zo'n aanpak, namelijk dat dit ten koste zou kunnen gaan van de motivatie tijdens en het imago van duale opleidingen.

Voor het promoten van duaal leren als evenwaardig leertraject is meer dan goed campagnemateriaal nodig.

De analyse van de campagne leert ons dat er meer nodig is dan goed campagnemateriaal om duaal leren te promoten als evenwaardig leertraject. Vooral de laagdrempeligheid van het ontwikkeld materiaal voor scholen en een voldoende aanbod aan duale opleidingen in de regio lijken ons hierbij van belang.

Evalueer innovaties eerst kleinschalig via gerandomiseerde experimenten

De analyse van de campagne bewijst het belang om innovaties eerst kleinschalig te evalueren via gerandomiseerde experimenten. Nu we het effect van de campagne op de inschrijvingsaantallen grondig hebben geëvalueerd, kunnen beleidsmakers een geïnformeerde beslissing maken over een mogelijk bredere uitrol. Via deze aanpak kan de overheid met haar schaarse middelen het best mogelijke onderwijs voor haar leerlingen voorzien.

BIBLIOGRAFIE

- De Witte, K., & Verhaest, D. (2019). Duaal leren: uitdagingen en aanbevelingen voor de volgende Vlaamse Regering. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk*, 29(1), 72-78.
- Maenhout, K. (2022, 2 februari). Het gefaal van duaal: waarom het nieuwe leren en werken niet aanslaat. *De Standaard*. Geraadpleegd op 3 maart 2022, van https://www.standaard.be/cnt/dmf20220201_98123440
- Sodermans, A.K. (2020). *Wie kiest (niet) voor duaal leren? Een overzicht op basis van bestaand onderzoek in Vlaanderen* (Rapport Departement Werk & Sociale Economie). Brussel: Departement Werk & Sociale Economie.
- Verhaest, D., Baert, S., De Rick, K., De Witte, K., Laurijssen, I., Smet, M., & Tobback, I. (2018). *Duaal leren in Vlaanderen: kansen en gevaren*. Gent: Steunpunt Onderwijsonderzoek-Skribis.